

Zpráva o činnosti Svazu měst a obcí ČR v období mezi X. a XI. Sněmem Svazu měst a obcí ČR

Vážené dámy, vážení pánové,

zpráva o činnosti Svazu měst a obcí ČR mezi X. a XI. Sněmem Svazu měst a obcí ČR (dále jen „Zpráva“) je jedním ze základních dokumentů, které dle Stanov Svazu projednává Sněm Svazu.

Návrh Zprávy projednala Rada Svazu na svém 5. zasedání dne 17. dubna 2009 v Ústí nad Orlicí (podkladový materiál R/39/09, Příloha č. II).

Rada Svazu, tak jako v letech minulých, souhlasila s tím, aby Zpráva byla sepsána ve stručné podobě, jelikož s veškerou činností orgánů Svazu (komisí, komor či Kanceláře Svazu) i jednotlivých představitelů a zástupců Svazu při jednáních na tuzemské i zahraniční scéně je členská základna pravidelně seznamována prostřednictvím Informačního servisu a svazových webových stránek (www.smocr.cz). K reprezentativním účelům je pak od roku 2001 pravidelně zpracovávána Výroční zpráva Svazu. Přílohou této Zprávy je také souhrnná zpráva o činnosti komisí a komor za uplynulé dva roky.

Věcně Zpráva konstatuje a připomíná pouze nejvýznamnější mezníky v činnosti Svazu za uplynulé období, zmiňuje se v kostce o činnosti orgánů Svazu a Kanceláře Svazu. Jako vždy se ale podrobněji vyjadřuje k prioritám, které vytyčil X. Sněm v Hradci Králové v roce 2007.

I. Obecně k činnosti

K datu konání X. Sněmu 2007 bylo ve Svazu sdruženo 2 616 obcí. K datu konání XI. Sněmu 2009 je ve Svazu 2 472 obcí (k 27. březnu 2009), které zastupují 7 763 233 obyvatel (= 74,78 % z celkového počtu obyvatelstva v ČR).

Svaz měst a obcí České republiky při své činnosti tradičně vycházel z priorit, které stanovil poslední Sněm Svazu. Priority byly rozvedeny do hlavních cílů a veškerá práce zaměstnanců Kanceláře Svazu, jednotlivých orgánů Svazu, ale i všechny svazové akce směřovaly k jejich naplnění.

Obce a města se v období posledních dvou let musela opět vyrovnat s celou řadou legislativních změn. Svazová činnost byla proto zaměřena především na odstranění negativních dopadů, které na fungování měst a obcí měly původní návrhy právních norem i jiných opatření připravených ministerskými úřady nebo vycházející z poslanecké iniciativy.

Svaz se ročně vyjadřuje k zhruba dvěma stům právním předpisům. Zaměstnanci legislativně-právního oddělení Kanceláře Svazu uplatňují připomínky měst a obcí v rámci mezirezortních připomínkových řízení, lobbují v poslaneckých i senátních výborech, u nejdůležitějších zákonů se pak prostřednictvím členství v příslušných pracovních skupinách podílejí přímo na jejich tvorbě.

V podstatě po celou dobu se vedly diskuse na téma, zda malé obce doplácí na velké, či naopak, řešila se tedy problematika rozpočtového určení daní (RUD). O přerozdělování daní se jednalo ve všech třech svazových komorách a téměř ve všech odborných komisích. Téma RUD patřilo také k hlavním bodům programu většiny svazových akcí regionálního i celorepublikového charakteru. Závěry a podněty z těchto jednání zástupci Svazu tlumočili v pracovní skupině při ministerstvu financí. Na základě iniciativy Svazu ministerstvo zadalo také vypracování Analýzy financování přenesené a samostatné působnosti obcí ČR, která by měla být stěžejním podkladem pro vznik nového zákona.

K dalším velkým tématům patřily bezesporu odpady. Po řadě jednání na ministerstvu i v parlamentních výborech se nakonec podařilo velkou novelu odpadového zákona zúžit pouze na malou, upravující především zpětný odběr akumulátorů a baterií. V popředí zájmu starostů byla ale v roce 2008 celá řada dalších legislativních předpisů. Hned počátkem roku vyvolala mnoho polemik tzv. chodníková novela, zákon o střetu zájmů či úprava daně z nemovitostí. Mnoho jednání bylo vedeno také ve věci herního zákona, možnosti měření rychlosti městskou policií nebo o financování školství. Svaz musel zasahovat také proti, s obcemi neprojednanému, záměru České pošty rušit své pobočky na malých obcích a dále bránit rušení stavebních úřadů na obcích I. typu a II. typu.

Svaz rozvíjel také aktivity na mezinárodním poli. Úzce spolupracoval s Radou evropských obcí a regionů (CEMR), posiloval vztahy s Radou Evropy i s Výborem regionů. Prostřednictvím členství v CEMR, největší organizaci místních a regionálních samospráv v Evropě, zástupci Svazu připomínkovali legislativu Evropské unie, přičemž se pochopitelně snažili účinně obhajovat především zájmy samospráv. Svaz byl aktivní i v rámci nezávislé sítě v oblasti sociálních služeb v Evropě – European Social Network.

Svaz se zapojil také do činnosti pracovní skupiny pro partnerskou spolupráci CEMR a připomínkoval přípravu a implementaci programu Evropa pro občany, ze kterého jsou financovány town-twinningové aktivity. Intenzivně se podílel na přípravě české verze webových stránek partnerské spolupráce měst (www.twinning.org).

Rozvíjela se i spolupráce s Norskou asociací místních a regionálních samospráv, která vyústila ve zpracování návrhu projektu vzdělávání zastupitelů. Předmětem tohoto česko-norského projektu bude vytvoření vzdělávacího programu, který se stane jedním ze základních kamenů pro komplexní projekt vzdělávání zahájený po volbách do místních zastupitelstev v roce 2010.

Velkou pozornost věnoval Svaz oblasti čerpání prostředků ze strukturálních fondů. Zatímco v roce 2007 vyjednával pro města a obce co nejlepší podmínky pro čerpání financí, v roce 2008 se zaměřil především na zajištění podmínek realizace jednotlivých programů. Zasadil se o přepracování příručky pro tvorbu integrovaných plánů rozvoje měst (tzv. Vademeca IPRM), jejíž nová podoba zlepšila podmínky pro vytváření vlastních plánů i pro čerpání dotací.

Nyní si připomeňme některé významné akce organizované Svazem v období mezi Sněmy.

II. Akce v roce 2007 – po X. Sněmu

8. června se konalo první zasedání Rady Svazu v novém složení. Rada si ze svého středu zvolila Předsednictvo, místopředsedy Svazu za jednotlivé Komory a předsedu. Předsednický post obhájil Oldřich Vlasák, zastupitel města Hradec Králové a poslanec Evropského parlamentu. Místopředsedy byli zvoleni za Komoru obcí Josef Bezdíček, starosta Čermné nad Orlicí, za Komoru měst Daniela Vernerová (dnes Pastorková), starostka Bělé pod Bezdězem, a za Komoru statutárních měst Zbyněk Stanjura, primátor Opavy.

18. července se uskutečnilo v pořadí druhé jednání Svazu s vládou České republiky. Pro jednání připravila Kancelář Svazu 13 bodů, které byly rozděleny do čtyř oblastí. V popředí stál pochopitelně zákon o rozpočtovém určení daní. Dalšími tématy byla příprava programovacího období 2007-2013, ostatní příjmy obcí a řešení majetkových problémů obcí. Jednání bylo z obou stran hodnoceno jako velice konkrétní a věcné. Cílem Svazu nebylo nastíněné problémy okamžitě vyřešit, ale vládu s nimi seznámit, doporučit řešení a domluvit se na způsobu provedení navržených řešení. Z podnětu tohoto setkání vzniklo několik pracovních skupin, které se začaly zabývat jednotlivými konkrétními problematikami. Největší pozornost byla upřena na ministerskou pracovní skupinu, která byla zřízena za účelem řešení finančních a majetkových záležitostí. Řízením této pracovní skupiny byl pověřen ministr financí Miroslav Kalousek. Svaz v ní reprezentují zástupci všech tří komor a zaměstnanci Kanceláře. Kromě otázek financování obcí byl velký prostor věnován také církevním restitucím a otázce infrastruktury veřejné dopravy.

Financování obcí a především pak rozpočtové určení daní bylo také hlavním tématem jednání Svazu s Asociací krajů ČR, které se konalo 20. srpna. Zástupci obou stran označili předložený návrh zákona pouze za „malou novelu“, která nijak zásadně neřeší stávající situaci. Shodli se, že budou společně prosazovat, aby do systému sdílených daní byly zařazeny také spotřební a ekologické daně, a dále budou požadovat kompenzaci propadu ve financování obcí v důsledku zavedení společného zdanění manželů a v důsledku snížení sazeb v daňových zákonech schvalovaných v rámci reformy veřejných financí.

V podzimních měsících pořádal Svaz společně s vybranými neziskovými organizacemi tři konference na téma Terénní sociální práce – pomoc vaší obci. Jejich cílem bylo předat zástupcům samosprávy, pracovníkům odborů sociálních věcí, ale především terénním sociálním pracovníkům pokud možno ucelenou informaci o možných způsobech práce obce při řešení celé škály problémů souvisejících se sociálním vyloučením, a to pomocí příkladů dobré praxe. Z diskusních příspěvků vyplynula řada významných podnětů, které pracovní skupina projednávala s kompetentními ministerstvy v roce 2008.

Závěru roku dominovala Finanční konference. Konala se ve dnech 12. a 13. listopadu v Praze a jejím ústředním tématem bylo opět rozpočtové určení daní, díky němuž se ke konci roku dosti napjaly vztahy mezi některými malými obcemi a velkými městy. Na konferenci zaznělo mnoho názorů. Řada diskutujících se dožadovala toho, aby při rozdělování financí bylo přihlíženo také k tomu, kolik kdo do systému přispívá a jaké služby komu poskytuje. Nový zákon musí být připravován na základě odborných analýz. Z tohoto

podnětu se Svaz posléze podílel na formulování zadání „Analýzy financování výkonu státní správy a samosprávy u ÚSC“, kterou zpracovává Vysoká škola ekonomická v Praze. Velká pozornost byla na konferenci věnována také novele zákona o dani z nemovitostí, podle níž mohou obce navýšit svoje příjmy z této daně až o pětinasobek. Dále se hovořilo o správních a místních poplatcích, dotačních titulech a v rámci čerpání peněz z fondů Evropské unie o integrovaných plánech měst.

III. Akce v roce 2008

Počátkem roku pokračovala série jednání ve věci církevních restitucí. Asi nejpodstatnější z nich se konalo 10. ledna 2008 na ministerstvu kultury, kde byl představen záměr zákona o nápravě některých majetkových křivd způsobených náboženským společenstvem v době nesvobody. Na tiskové konferenci, která následovala, výkonný místopředseda Svazu Jaromír Jech ubezpečil přítomné novináře, že Svaz záměr zákona jednoznačně podporuje. Odstranění blokace majetku církví má napomoci rozvoji zhruba dvěma stům obcím, na jejichž katastru se bývalé církevní pozemky nacházejí. K jejich lítosti bylo však projednání návrhu zákona v Poslanecké sněmovně odloženo do dalšího roku.

Jaro patřilo opět krajským setkáním. Do svých regionálních metropolí přijelo o aktuální problematice samosprávy diskutovat zhruba tisíc starostů. Bylo to méně než v roce 2007, zato diskuse byly rozhodně živější a mnohem otevřenější. Potvrdilo se, že setkání v regionech jsou skutečně přínosná jak pro zástupce měst a obcí, tak i pro pracovníky Kanceláře Svazu, kteří zde získávají velice důležitou zpětnou vazbu. Na setkáních se hovořilo zejména o problematice rozpočtového určení daní, herním zákonu a dani z nemovitostí. Mnoho dotazů padlo také k vyplňování a podávání prohlášení o majetku podle zákona o střetu zájmů.

V dubnu se při veletrhu URBIS INVEST v Brně konal již XV. kongres starostů a primátorů. Pozornost zhruba 250 účastníků byla upřena především k připravované Analýze financování přenesené a samostatné působnosti obcí, která má přispět k zpracování nového zákona o rozpočtovém určení daní, mnohem lépe odrážejícího skutečné potřeby obcí a měst. Druhým nosným tématem kongresu pak bylo odpadové hospodářství. Starostové byli seznámeni s dopady, které ministerstvem připravovaná novela zákona o odpadech měla mít na samosprávu. Rozsah novely se přítomným starostům však zdál velmi široký, označili ji za nesystémovou, bez jakéhokoli přínosu pro životní prostředí a nezohledňující potřeby a možnosti občanů ani obcí. Negativní postoj k návrhu zákona ostatně vyjádřil Svaz již 31. března společným prohlášením s Asociací krajů, ve kterém obě organizace „velkou“ novelu zákona z mnoha důvodů zásadně odmítly.

Odpady byly v roce 2008 pro Svaz skutečně velkým tématem. Jelikož ministerstvem životního prostředí předložený návrh novely zákona byl pro obce a města zcela nepřijatelný, nepodložený konkrétními argumenty, vypracoval Svaz spolu s Asociací krajů vlastní „Strategii rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR“. Tento více než čtyřsetstránkový dokument kromě popisu stavu odpadového hospodářství v ČR obsahuje i srovnání a doporučení různých variant řešení systému nakládání s odpady. 3. června 2008 byla tato studie demonstrativně přímo starosty předána předsedovi Poslanecké sněmovny Vlčkovi a doručena rovněž ministru Bursíkovi. V červenci byla prezentována na odborném semináři v horní komoře Parlamentu.

Počátkem června se k společnému jednání sešli ve slovenské Pribylině členové předsednictev našeho a slovenského svazu. Cílem setkání byla jako vždy výměna informací o aktuálním dění v obou zemích. Nejvíce se diskutovalo o připravované legislativě a jejím vlivu na města a obce. Pozornost byla věnována ale také společnému působení obou organizací v rámci Evropské unie a partnerské spolupráci měst. České starosty samozřejmě také velice zajímalo, jak se Slovensko připravuje na zavedení eura.

1. října se ve Strakově akademii konalo v pořadí třetí jednání zástupců Svazu s vládou České republiky. Kancelář Svazu připravila pro jednání 17 podkladových materiálů. Velký časový prostor byl věnován zejména otázce rozpočtového určení daní, financování vodohospodářských projektů, převodům nemovitostí a pochopitelně také odpadovému hospodářství. Jednalo se i o školství, povolování videoterminálů, měření rychlosti městskou policií atd. Cílem společného jednání bylo upozornit členy kabinetu na konkrétní problematiku a získat příslib, že příslušná ministerstva se budou připomínkami a podněty Svazu vážně zabývat. Nutno dodat, že jednání bylo skutečně konstruktivní a velmi otevřené.

„Majetek jako základní předpoklad pro fungování měst a obcí“ byl podtitul listopadové finanční konference, která se konala v Praze v hotelu Ambassador. Program konference byl velmi obsáhlý. Kromě otázek týkajících se obecního majetku - jeho oceňování, odepisování a převádění ze státu na obce, jsme se věnovali také změnám v daňových zákonech a vyslechli si zkušenosti starostů s čerpáním prostředků z fondů Evropské unie. Pochopitelně nemohl chybět blok věnovaný přípravě nového zákona o rozpočtovém určení daní a financování obcí obecně. Starostové byli zástupci ministerstva financí pochváleni za velmi dobré

hospodaření. Nakonec však byli trochu překvapeni, když se dozvěděli, že právě vzhledem k dobrým výsledkům jejich hospodaření stát už nepočítá se slíbenou kompenzací daňových výpadků způsobených vlivem zákona o stabilizaci veřejných financí. Premiér Topolánek ale všechny ujistil, že slibovaných pět miliard se do obecních rozpočtů dostane jinou cestou.

IV. Akce v roce 2009

Ve dnech 6.-7. února 2009 se z iniciativy předsedy Svazu konala konference European Urban Day. Jedním z cílů konference byla podpora role místních samospráv v celém procesu politiky soudržnosti tak, aby města získala ve vztahu k národním vládám a evropským institucím stejnou pozici, jakou dnes mají regiony. Probíhalo v jednacím sále Senátu PČR, druhý den byla organizována návštěva města Kladna, které prezentovalo příklady projektů s využitím strukturálních fondů EU (investiční projekty).

19. – 20. února 2009 se v rezidenci primátora hl. města Prahy uskutečnilo jednání generálních sekretářů a ředitelů národních asociací. Zúčastnilo se jej přes 60 zástupců asociací ze všech členských zemí CEMR.

V průběhu měsíců února a března se konala krajská setkání představitelů samosprávy. Tak jako vždy při nich byla probírána především aktuální legislativa a podmínky čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů. Zároveň byly představeny zahraniční aktivity Svazu včetně akcí pořádaných v rámci předsednictví ČR v Radě EU. Setkání navštívilo celkem 1 207 účastníků.

23. dubna se konal XVI. ročník Kongresu starostů a primátorů, jehož hlavním tématem byla letos problematika zavádění datových schránek a výsledky Analýzy financování výkonu státní správy a samosprávy.

V. Rada a Předsednictvo Svazu

Rada Svazu pracovala ve smyslu platných Stanov Svazu, plnila svěřené úkoly. V průběhu období mezi Sněmy byla svolána k 5 zasedáním. Vždy byla usnášeníschopná.

Předsednictvo Svazu jednalo na 10 řádných a 1 mimořádném zasedání, 9 krát rozhodovalo korespondenčně.

VI. Komise Předsednictva, komory a VMČO

Komise, jako speciální poradní orgány Předsednictva Svazu, řešily specifické okruhy odborných problémů. V současné době při Předsednictvu pracuje 15 komisí, nově byla zřízena ještě komise kulturní, 5 pracovních skupin a jedna expertní skupina. Zpráva o jejich činnosti je uvedena v příloze k tomuto materiálu.

Vedle komisí se ke svým jednáním scházejí i komory Svazu a VMČO a hl. m. Prahy. Také zpráva o jejich činnosti je součástí přílohy k tomuto materiálu.

VII. Kancelář Svazu

Kancelář Svazu organizačně a technicky zabezpečovala především zasedání a jednání všech svazových orgánů včetně přípravy podkladů a zpracování zápisů. Zajišťovala výkony rozhodnutí orgánů Svazu i administrativní práce, a to jak ve vztahu k České republice, tak i k zahraničí. Kancelář Svazu organizačně a technicky zajišťovala také výše citované akce pořádané nebo spolupořádané Svazem.

V současné době pracuje v Kanceláři Svazu 21 zaměstnanců, z toho v legislativně právním oddělení 6 zaměstnanců + 1 zaměstnanec na dohodu o pracovní činnosti, v oddělení vnějších vztahů 7 zaměstnanců (z toho 1 dohoda o pracovní činnosti), a ve vnitřním oddělení 6 zaměstnanců. Kancelář řídí výkonný místopředseda.

VIII. Plnění priorit daných X. Sněmem SMO ČR

A. Přijímané legislativní normy, programy i opatření musí plně respektovat princip subsidiarity a musí být zajištěny dostatečné nástroje k efektivnímu fungování samospráv

Prosazování požadavků obcí do připravované legislativy a materiálů nelegislativní povahy

A.1 Svaz zhodnotí a zefektivní systém prosazování požadavků obcí v národní legislativě.

A.1.1 Bude pravidelně analyzovat plán Legislativních prací vlády.

Svaz průběžně vyhodnocuje plán Legislativních prací vlády a v pracovních komisích připravuje vlastní návrhy na legislativní řešení, případně návrhy na zařazení materiálu do plánu.

A.1.2 Identifikuje problémové okruhy připravované legislativy s dopadem na obce, a tím zabrání zvýšení administrativních a finančních nároků na obce.

Svaz připomínkuje došlé návrhy z hlediska dopadů na činnost obcí, využívá práce odborných pracovních komisí a praktických zkušeností s aplikací právních předpisů z řad starostů a úředníků obecních úřadů.

Lobbování na národní úrovni v letech 2007 a 2008

Rok 2007

V uvedeném období obdržel Svaz k připomínkování celkem 435 právních předpisů a z našich dosavadních poznatků vyplývá, že ministerstva ve většině případů zásadní připomínky Svazu akceptují. Zásadní připomínky směřující do oblasti financování a úhrady přenesené působnosti a vycílení nákladů nebyly často akceptovány, a to z důvodu, že neexistovala metodika výpočtu. Od listopadu 2007 platí RIA, které stanovuje způsob výpočtu nákladů. Svaz měst a obcí připomínkoval a prosazoval zájmy svých členských obcí v průběhu legislativního procesu a na základě těchto aktivit se podařilo dosáhnout zásadních i některých dílčích úspěchů, ale i neúspěchů v nově přijímaných právních předpisech. Jedná se především o:

Zásadní novela zákona o rozpočtovém určení daní

Svaz inicioval před více než třemi lety vznik pracovní skupiny na ministerstvu financí, jejímž cílem byla příprava návrhu novely zákona o rozpočtovém určení daní. Po dlouhých jednáních plných kompromisů tak byla v loňském roce schválena zásadní novela tohoto zákona. Na základě této novely se zvyšují příjmy obcí o 4,6 mld. Kč. Ruší se 14 velikostních kategorií obcí, které jsou nahrazeny progresivně rostoucími 4 kategoriemi a 2 speciálními kategoriemi pro města Ostrava, Plzeň, Brno a Praha. Nově byla do systému sdílených daní zahrnuta dvě nová přerozdělovací kritéria: prostý počet obyvatel a rozloha obce. Navyšují se příjmy ze sdílených daní, a to zejména nejmenším obcím.

Navýšení příspěvku obcím II. typu

Díky aktivitě Pracovní skupiny obcí II, která je poradním orgánem Předsednictva Svazu, došlo k navýšení příspěvku na výkon přenesené působnosti u obcí s pověřeným obecním úřadem o cca 17 % namísto plánovaných 3 %.

Novela zákona o dani z nemovitostí

Nově byla do systému daně z nemovitostí zavedena možnost, že obce od roku 2009 budou moci zvýšit inkaso daně z nemovitostí na svém území až o pětinasobek. Záležet bude na rozhodnutí zastupitelstva každé z obcí. Díky tomuto opatření lze navýšit příjmy obcí až o 20 mld. Kč. Obce tak poprvé získávají možnost více ovlivňovat zdroje svého financování a uskutečňovat více nezávislou finanční politiku obce.

Návrh zákona o loteriích (herní zákon)

Svaz v září zastavil projednávání návrhu herního zákona, který měl nahradit stávající loterijní zákon a řešit i problematiku videoterminálů. Nový zákon měl snížit kompetence obcí při povolování hazardních her a zcela je připravit o výnosy z nich. Vláda měla v roce 2008 předložit nový návrh, který bude respektovat zájmy samospráv v oblasti hazardních her.

Vládní nařízení o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev

Svazu se podařilo prosadit nárůst měsíčních odměn o pět procentních bodů i přes předchozí rozpor ministerstva práce a sociálních věcí a ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, což je velkým úspěchem,

protože doposud se nárůst měsíčních odměn odvíjel v závislosti na nárůstu platových tarifů zaměstnanců obecních a městských úřadů.

Ústavní stížnost k církevním restitucím

Za pomoci senátora Josefa Zosera bylo v dubnu uspořádáno úspěšné veřejné slyšení, na němž Svaz předsvědčil dostatečný počet senátorů k podpisu návrhu na zrušení části zákona o půdě, který blokuje nakládání s církevními majetky, což ve svém důsledku velmi omezuje rozvoj obcí. Cílem ústavní stížnosti bylo opět oživit jednání mezi státem a církvemi, nikoliv připravit církev o majetek. Svůj účel splnila – v prosinci byl představen věcný záměr zákona, kterým by se vzájemné vztahy měly narovnat, a v únoru 2008 pak paragrafové znění.

Novela zákona o Policii ČR a související změny zákonů, zejména o obecní policii

Za podpory hl. m. Prahy Svaz v zákoně o obecní policii prosadil mnoho pozitivních změn. Podařilo se zbránit omezování kompetencí obecní policii, zlepšit postavení v rámci správního řízení. Svaz se snaží zabránit přesouvání finančně náročných a limitujících kompetencí policie ČR na obecní policie. Podařilo se prosadit vypuštění obce jako subjektu odpovědného za udržování veřejného pořádku při konání sportovní akce atd.

Novela zákona o odpadech a zákona o obalech

Svaz zabránil několika zamýšleným změnám v odpadovém hospodářství, které navrhovalo ministerstvo životního prostředí, zejm. pak zavedení zálohového systému na PET lahve. I na základě jednání Svazu s ministerstvem životního prostředí v roce 2007 je nyní připravována novela zákona o odpadech, která by měla přinést zásadní změny v oblasti zpětného odběru elektrozařízení a možnost navýšení sazby místního poplatku za provoz systému nakládání s komunálním odpadem z 500 Kč na 750 Kč.

Novela zákona o obcích, o krajích a o hl. m. Praze

Svaz se zasadil o přerušení projednávání tzv. antikorupční části novely zákona o obcích, kterou ministerstvo vnitra připravilo koncem roku 2007. K jednání zůstala jen technická novela, která ale po určitém vyjednávání se Svazem byla ještě minimalizována na nejzbytnější legislativně-technické úpravy. Podmínkou pro souhlasné stanovisko Svazu s projednáváním této novely je znovuzavedení jednorázových odměn a schválení návrhu zákona ve zkráceném řízení.

Novela zákona o pozemkovém fondu – pozemky pod komunikacemi

Po několika kolech jednání na ministerstvu zemědělství zástupci Svazu docílili toho, že novela zákona o Pozemkovém fondu ČR bude umožňovat nejen bezúplatné převody pozemků pod stavbami silnic II. a III. třídy z vlastnictví Pozemkového fondu do vlastnictví krajů, ale také bezúplatné převody pozemků pod místními komunikacemi do vlastnictví obcí. Návrh je v současné době v Poslanecké sněmovně doporučen příslušným výborem ke schválení.

Omezení jízd kamionů o víkendech

Na základě požadavků Svazu, ale pochopitelně i dalších subjektů, došlo ke shodě na omezení jízd kamionů v neděli v rozmezí 00.00 – 22.00 hod. O pátečních a sobotních omezeních se stále diskutuje.

Novela zákona na ochranu zvířat proti týrání

Ministerstvo zemědělství původně navrhovalo takovou novelu zákona na ochranu zvířat proti týrání, která by donutila obce na vlastní náklady financovat odebírání zvířat, jejich propadání do vlastnictví obcí, stejně jako povinnost obcí financovat vedení celého správního řízení i vymáhání rozhodnutí na vlastní náklady. Díky cca rok trvajícím tlaku a spolupráci všech obcí ministerstvo nakonec ustoupilo a celou nepřijatelnou část týkající se měst a obcí z novely vypustilo.

Schválení politiky cestovního ruchu vládou ČR

Po vytrvalém úsilí Komise cestovního ruchu Předsednictva Svazu byly zapracovány všechny zásadní připomínky a požadavky Svazu do koncepce státní politiky cestovního ruchu, kterou připravovalo ministerstvo pro místní rozvoj min. od roku 2000. Vláda koncepci schválila na podzim roku 2007. Je tak vytvořen „odrazový můstek“ ke zpracování speciální legislativy cestovního ruchu, která nám na rozdíl od našich sousedů (Německo, Rakousko a další) stále chybí.

Společné stanovisko Ředitelství silnic a dálnic, Ministerstva dopravy ČR a Svazu k péči o silniční vegetaci

Náklady na údržbu a péči o silniční vegetaci z převážné většiny pocházejí z obecních pokladen, ačkoliv tyto pozemky obcím nepatří a nemají k nim žádného práva hospodaření. Ze společného jednání ŘSD, MD ČR a Svazu vyplynulo několik pro obce pozitivních závěrů, z nichž nejpodstatnější je, že při zpracování novely zákona o pozemních komunikacích by měla být vyjasněna otázka vlastnictví, resp. údržby, silniční vegetace v průjezdných úsecích silnic rostoucí ze stavby (tj. vegetace rostoucí z náspu). ŘSD dále přislíbilo, že se nebude bránit bezúplatným převodům pozemků podél průjezdných úseků silnic do majetku obcí včetně geometrického zaměření na náklady ŘSD.

Spolupráce Ministerstva dopravy ČR, BESIP a Státního fondu dopravní infrastruktury v oblasti Besip v obcích

Ministerstvo dopravy dalo souhlas k tomu, že ve spolupráci se Svazem, odd. Besip, SFDI, MŽP ČR a Centrem dopravního výzkumu zajistí vypracování metodické příručky, resp. sjednocujícího „manuálu“ pro obce a všechny dotčené subjekty, kde bude autoritativně stanoveno, které dopravně-inženýrské prvky pro Besip v obcích jsou ministerstvem považovány za správné, legální a v souladu s prováděcími vyhláškami. Klíčovými tématy jsou zejména: označení začátku – konce obce, šířka řadících pruhů v prostoru před křižovatkou řízenou semaforem, přechod pro pěší včetně semaforů, příčné prahy, veřejné osvětlení versus solární články, parkování, cyklistická doprava, okružní křižovatky, kamiony a měření rychlosti v obcích.

Rok 2008

Návrh zákona o základních registrech

Představuje druhý krok k budování eGovernmentu. Nastavuje legislativní rámec pro vybudování 4 základních registrů, a to registru osob, registru obyvatel, registru územní identifikace, adres a nemovitostí a registru práv a povinností. Navrhovaný zákon o základních registrech prochází procesem schvalování v Parlamentu ČR (schválen Poslaneckou sněmovnou, nyní v Senátu). Původně Ministerstvem navrhovaných pět samostatných zákonů o registrech bylo Poslaneckou sněmovnou schváleno v podobě jednoho komplexního zákona o základních registrech, který v sobě zahrnuje jak obecnou úpravu registrů, tak dílčí úpravu 4 jednotlivých základních registrů.

Svaz požadoval doplnění důvodové zprávy o zhodnocení hospodářského a finančního dopadu navrhované úpravy na obce v rámci výkonu přenesené působnosti dle navržené úpravy a vymezení, čím bude tato změna kompenzována. Materiál neobsahoval zhodnocení dopadů zákona v souvislosti s vybudováním a udržováním základních registrů (např. náklady na posílení programové a technické vybavenosti, proškolení stávajícího personálu). Svaz požadoval, aby byl materiál doplněn o předběžný odhad nákladů na budování a provoz registrů – předpokládá se získání 80 % z celkové částky z projektu IOP, tedy z peněz EU, a zbylých 20 % bude financováno ze státního rozpočtu.

Novela zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Již v červenci 2008 proběhlo vyhodnocení dopadů uvažovaných změn v zákoně o místních poplatcích a v souladu s plánem legislativních prací vlády byla ministerstvem financí připravena novela zákona o místních poplatcích.

Svazu se podařilo prosadit ručení rodiče za dítě a zavedení poplatkové povinnosti pro cizince s dlouhodobým pobytem na území obce, rozpor však trvá u sazby pro rekreační objekty, kde Svaz navrhoval zpoplatnění nemovitostí, v nichž není žádná osoba hlášena k trvalému pobytu, dvojnásobnou výší poplatku – novela ponechává současný stav jedna nemovitost bez trvale hlášené osoby, rovná se jeden poplatek. Rozpor nebyl odstraněn ani u struktury poplatku za odpady, Svaz navrhoval zvýšení paušální sazby z 250 Kč na 500 Kč.

Dále bylo navrženo zrušení možnosti prominout místní poplatek (§ 16) jako součást návrhu daňového řádu, Svaz oslovil poslance, aby návrh zamítli, obce by poté totiž nemohly reagovat na konkrétní podmínky a jednotlivosti, které nelze postihnout v obecně závazných vyhláškách.

Vláda se návrhem zatím odmítla zabývat s tím, že poplatek je řešen v novém návrhu zákona o odpadech, který předložilo ministerstvo životního prostředí.

Návrh nového občanského zákoníku

Připraven Ministerstvem spravedlnosti ČR, obsahuje téměř 3 000 paragrafů. Z pozice měst a obcí se Svaz věnoval především otázkám, které se samospráv nejvíce dotýkají – např. nálezy, zvířata, nájemní bydlení nebo oblast závazků.

Svazu se podařilo prosadit vypuštění institutu poskytování ochrany před zřejmým zásahem do pokojného stavu (stávající § 5 občanského zákoníku). Tento institut se v praxi ukázal jako zcela nefunkční a obce zbytečně zatěžující (zatím řeší obce II. a III. typu). Další připomínky se týkaly nakládání s nálezy a opuštěnými věcmi včetně zvířat, celá řada připomínek byla uplatněna k oblasti nájemního bydlení. Změny v této oblasti se nesou v duchu posílení práv pronajímatele, Svazu se podařilo prosadit např. povinně písemnou formu nájemní smlouvy, zakotvení pružnější možnosti zvýšení nájemného, povinnost nájemce informovat o počtu osob v bytě. Nakonec neprošlo Svazem podporované zařazení výpovědi z nájmu bytu sjednaného na dobu neurčitou (s dvouletou výpovědní lhůtou) mezi standardní způsoby výpovědi, a to bez přezkoumání „oprávněnosti“ výpovědi. Nadále je možná výpověď pouze ze zákonem stanovených výpovědních důvodů.

V lednu 2009 byl návrh předložen vládě k projednání.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

Ministerstvo pro místní rozvoj navrhlo dílčí novelizaci stávajícího občanského zákoníku, která má napomoci k vyrovnání vzájemných práv a povinností mezi nájemcem a pronajímatelem a snižuje míru ochrany nájemníků do doby přijetí a účinnosti nového občanského zákoníku.

V rámci posílení postavení pronajímatele zavádí například povinnost nájemce hlásit nepřítomnost v bytě delší než 3 měsíce, možnost pronajímatele domáhat se soudní úpravy výše nájemného, pokud neodpovídá nájemnému obvyklému v místě a čase, vypouští zneužívaný institut výměny bytů, omezuje přechod nájmu na další osoby v případě úmrtí původního nájemce.

Svaz se zcela ztotožnil s principy novelizace a uplatnil spíše připomínky legislativně-technického charakteru.

Novela byla upravena dle Legislativní rady vlády, tak, aby byla zachována návaznost na nový občanský zákoník a předložena k projednání vládě.

Novela zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a návrh zákona o veřejných koncesních zakázkách (koncesní zákon)

Novela měla za úkol zpřesnit stávající úpravu a implementovat směrnici (2007/66/ES) týkající se veřejných zakázek. Novela zákona o veřejných zakázkách bohužel na radě míst usiluje o vyšší „transparentnost“ nárůstem formalizmu v řízení a zvyšováním administrativy, čemuž se Svaz snaží zabránit. K návrhu jsme uplatnili řadu doporučujících i zásadních připomínek (proti krácení lhůt pro úkony zadavatele, proti nadbytečným administrativním povinnostem zadavatelů).

Zároveň ministerstvo pro místní rozvoj předložilo zcela nový koncesní zákon, jako komplexní úpravu paralelní k zákonu o veřejných zakázkách. Tomuto novému zákonu nepředcházela věcná záměra a chybí hodnocení dopadů regulace (RIA). Svaz preferuje stávající model, kdy vedle obecné úpravy zákona o veřejných zakázkách stojí pouze stručná speciální úprava koncesního zákona řešící odchylky koncesního řízení. Vzhledem k tomu, že nová úprava v navržené podobě povede spíše ke zkomplikování koncesního řízení, Svaz celý návrh jako celek odmítl. Postavil se především proti zkomplikování schvalovacího procesu, vypuštění koncesního dialogu a dalším změnám jdoucím nad rámec implementace evropských norem.

Stále probíhá vyhodnocení připomínkového řízení.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a o změně některých zákonů

Svaz vyjádřil zásadní nesouhlas s postupem přípravy jednoho z nejvýznamnějších zákonů v oblasti energetiky. V rámci zásadních připomínek uplatněných k návrhu Svaz požadoval, aby distributor hradil náklady na zřízení teplovodní a plynovodní přípojky do 50 m v zastavěném a zastavitelném území (obdobně jako je tomu v současnosti u elektrických přípojek). Dalším svazovým požadavkem bylo hrazení nákladů na nezbytně nutné přemístění přeložky ve stávajícím technickém provedení žadatelem o přemístění (vlastník nebo uživatel nemovitosti) s tím, že by veškeré práce na modernizaci překládaného zařízení byly v režii distribuční společnosti. Energetický zákon by měl rovněž stanovit závazná a jasná pravidla doložitelná

konkrétními údaji k zabezpečení ochrany odběratele v rámci nastavení připojovacích poplatků (poplatek by měl klesnout nebo být zcela zrušen, jelikož jde fakticky o investici do majetku distribuční společnosti).

Novela se nyní nachází v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR – druhé čtení a dosud nebyly návrhy Svazu do návrhu novely převzaty.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy připravilo návrh novely školského zákona, kterým mělo být mimo jiné zrušeno poskytování vzdělání v posledním ročníku mateřské školy bezplatně. Svaz tento návrh ministerstva velmi podporoval a aktivně prosazoval.

Poslanci i senátoři přesto odsouhlasili i nadále jeho bezplatnost.

Novela vyšla pod číslem 49/2009 Sb.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů

Novela se týká úpravy měření rychlosti obecní policií. Původní návrh novely doznal v Poslanecké sněmovně značné změny, když bylo odhlasováno zrušení oprávnění obecní policie měřit rychlost. Na tuto změnu reagovalo ministerstvo vnitra a předložilo znění novely, ve které použilo dikci, dle které obecní policie vykonává tuto činnost na místech určených Policií ČR. V rámci připomínkového řízení Svaz vznesl zásadní připomínku, ve které požadoval, aby tato direktivní dikce byla změněna na součinnost obou policií a v zákoně bylo doplněno, že obecní policie tuto činnost vykonává po dohodě s Policií ČR. Direktivní určení míst k měření rychlosti Policií ČR může narušit operativnost a přizpůsobivost při výběru těchto míst, jelikož obecní policie je vybavena lepší znalostí místních potřeb a schopností lépe na ně reagovat. Vztah Policie ČR a obecní policie navíc není postaven na podřízenosti jedné složky složce druhé.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Novela, kterou předložilo ministerstvo zemědělství, přináší první zásadní legislativní změny v organizaci a struktuře Pozemkového fondu (namísto kolektivních orgánů fondu ředitel jmenovaný ministrem zemědělství), zároveň je navrhováno zmocnění pro vládu stanovit nařízením výčet půdy ve státním vlastnictví, která bude použita jako rezerva pro naplňování potřeb ve veřejném zájmu (např. biokoridory, dopravní a technická infrastruktura).

Svaz nad rámec této novely vznesl připomínku, aby v § 2 odst. 6 byla dána možnost obcím získat bezúplatně do vlastnictví obce nemovitosti, které má ve správě a jsou potřebné pro činnost škol a školských zařízení zřízených obcí (tuto možnost má v současnosti pouze kraj). Připomínka byla do návrhu zapracována a nyní se materiál předkládá k projednání vládě.

Zákon, kterým se mění zákon č. 95/1999 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby a o změně zákona č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů

Nad rámec navrhované novely (zaměřena především na zjednodušení procesu vydávání pozemků ve vlastnictví nebo správě Pozemkového fondu restituentům) Svaz uplatnil připomínky, které mají zjednodušit proces bezúplatného převádění lesních a zemědělských pozemků na obce. Byla navržena další možnost obcí bezúplatně nabývat majetek od státu pro realizaci veřejně prospěšných záměrů, jako jsou např. hřiště, cyklostezky, protipovodňová opatření, územní systémy ekologické stability atd. Současný § 5 odst. 1 zákona je v současnosti nedostatečný a proces převádění značně komplikuje.

Do návrhu nakonec bylo zapracováno Svazem požadované rozšíření výčtu pozemků, které může PF ČR bezúplatně převést do vlastnictví obcí o „pozemky veřejného prostranství zřízovaného nebo užívaného ve veřejném zájmu“. Jedná se o značně nejasnou definici a bude záležet na výkladu, který k tomuto pojmu zaujme ministerstvo zemědělství.

Návrh byl doporučen vládě ke schválení.

Návrh zákona, kterým se mění zákon o odpadech, návrh novely vyhlášky o nakládání s odpady

V září 2007 předložila skupina poslanců na základě iniciativy Svazu do Poslanecké sněmovny návrh novely zákona o odpadech, kterým měl být řešen problém s výkupem kovového odpadu pocházejícího z nelegální činnosti (rozkradený majetek). V průběhu roku 2008 ve Výboru pro životní prostředí a následně na plénu Poslanecké sněmovny tuto změnu Svaz prosadil. Následně však Senát návrh novely zamítl a vrátil Poslanecké sněmovně k novému projednání. Svazu se podařilo přesvědčit ještě více poslanců než při prvním projednávání tohoto návrhu, návrh byl schválen a v říjnu 2008 podepsán prezidentem republiky.

V návaznosti na tuto novelu musela být bezodkladně vydána změna vyhlášky o nakládání s odpady, která v souladu s touto změnou stanovila druhy odpadů, které není možné od fyzických osob (nepodnikajících) vykupovat, zejména bohoslužebné a kulturní předměty, strojní zařízení, zařízení veřejně prospěšného charakteru (dopravní značky, kanálové poklopy) a dále druhy odpadů, za které není možné poskytovat úplatu v hotovosti.

Vedle poslanci předloženého návrhu novely zákona o odpadech vypracovalo MŽP v únoru a březnu 2008 návrh „velké“ novely zákona o odpadech, Svaz uplatnil velké množství zásadních připomínek, obecně vyjádřil zásadní nesouhlas s návrhem. Ve spolupráci s Asociací krajů České republiky byla vypracována a vydána „Strategii rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech České republiky“.

Návrh nakonec ministerstvo v červenci 2008 zredukovalo na implementaci směrnice o odpadních bateriích a akumulátorech, která je na pořadu jednání Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Návrh věcného záměru zákona o daních z příjmů

Věcný záměr byl připravován s účinností od roku 2010. S ohledem na velmi problematické vypořádání připomínkového řízení a zásadní nesouhlas řady resortů s rušením stávajících výjimek je velmi pravděpodobné, že se legislativní proces zdrží. Svaz připomínkoval zejména nutnou vazbu na novelu zákona o účetnictví a případné zavedení odpisů v hlavní činnosti.

Věcný záměr rovněž obsahoval zavedení kritéria posuzování statusu veřejně prospěšné společnosti, avšak zcela opomíjel fakt, že řadu obdobných činností vykonávají rovněž obce.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Z předkládací a důvodové zprávy k návrhu nebylo zřejmé, jak bude projekt e-OP finančně zajištěn. Chybělo zcela hodnocení dopadů do obecních rozpočtů, přestože lze předpokládat nemalé finanční prostředky na vybudování příslušných nových pracovišť e-OP, což Svaz připomínkoval jako zásadní nedostatek a požadoval doplnění návrhu v tom směru, aby financování potřeb obcí při zavádění agendy e-OP bylo plně zajištěno ministerstvem vnitra.

Návrh byl zároveň doplněn a zpřesněn na základě připomínek Svazu, týkajících se např. doplnění lhůty pro podání žádosti o vydání prvního občanského průkazu, dále vypuštění slov „vzniknou-li pochybnosti“ při ověřování údaje o státní příslušnosti občana (povinnost v takovém případě doložit doklad o státním občanství), kde vzniká velký prostor pro subjektivitu při posuzování úředníkem.

Připomínkové řízení bylo ukončeno a návrh již projednala vláda.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

V rámci této novely byl do zákona o obcích doplněn § 102a, který upravuje přechodné období pro členy rady, kdy dosavadní rada vykonává nadále svou pravomoc i po ukončení funkčního období zastupitelstva obce do doby zvolení rady nové. Novela koncepčně nově řeší fungování obce v době mezi volbami a ustavením nových obecních orgánů, neboť po tuto dobu budou své pravomoci vykonávat nejen dosavadní starosta a místostarosta (viz § 107), ale též dosavadní rada (§ 102a). Tuto změnu Svaz plně podpořil.

Ostatní předpokládané a Svazem navrhované změny (např. poskytnutí jednorázové odměny členům zastupitelstva obce za splnění mimořádných a zvláště významných úkolů obce, zavedení konstrukce „potvrzení v úřadu“, kdy by bylo možné období ode dne voleb do ustavujícího zasedání zastupitelstva nepovažovat za přerušení běhu doby výkonu funkce pro účely stanovení počtu celých ukončených let ve funkci) nebyly zatím do zákona zapracovány.

Analýza problematických aglomerací ve vztahu k podmínkám přijatelnosti provozních smluv v rámci Operačního programu Životní prostředí a ve vazbě na plnění směrnice Rady č. 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod a možnosti dostupnosti finančních prostředků pro tyto problematické aglomerace

Snahou Svazu, ale i jiných institucí, jako např. Asociace krajů České republiky, Sdružení oboru vodovodů a kanalizací České republiky (SOVAK), je umožnit čerpat peníze z EU na vodohospodářské projekty zajišťující plnění závazků vyplývajících ze směrnice EU o čištění městských odpadních vod v co nejširší míře. Není-li to možné, tak je třeba zajistit, aby všechny dotčené aglomerace měly zajištěn přístup k finančním prostředkům za přiměřeně stejných podmínek s ohledem na plnění závazků evropských norem.

V červenci 2008 Svaz obdržel k připomínkování analýzu, která obsahovala popis stavu možného financování tzv. problematických aglomerací (vodohospodářské projekty, které za jimi nastavených podmínek provozování vodohospodářské infrastruktury nemohou uspět se svou žádostí o dotaci z Operačního programu životní prostředí 2007 – 2013 na budování a obnovu hospodářské infrastruktury – tzv. Podmínky přijatelnosti vodohospodářských projektů). Analýza měla zjistit možnosti financování deficitů vzniklých z přijatých Podmínek přijatelnosti, včetně popisu situace, zda projekty zahájily nějaká jednání pro přizpůsobení se těmto podmínkám. Na základě Analýzy měl být konstruován postoj vlády, jak situaci řešit. Svaz s předloženým materiálem zásadně nesouhlasil a požadoval jeho komplexní přepracování na základě průběžných konzultací s dotčenými subjekty. Konkrétně Svaz jednoznačně odmítl úpravu cenové regulace formou produktu „Finanční model“ a toto stanovisko bylo akceptováno a z návrhu vypuštěno.

Návrh Svaz považoval za pouze částečnou analýzu dostupnosti finančních zdrojů, kde v rámci samotného financování provozních smluv nejsou navrhovány žádné zdrojové možnosti na financování deficitů vzniklých z přijatých Podmínek přijatelnosti (viz výše). Z předloženého materiálu není zřejmé, jak budou tyto deficity kryty.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (velká novela vodního zákona)

V prosinci 2008 předložilo do vnějšího připomínkového řízení Ministerstvo zemědělství návrh velké novely vodního zákona, který zpracovalo ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí.

Svaz vyjádřil jednoznačně odmítavý postoj k ekonomickým nástrojům zaváděným novelou, zejména k poplatkům za odebrané množství podzemní vody. Zpoplatnění podzemní a povrchové vody jedním cenovým tarifem bez ohledu na kvalitu odebírané vody nezajišťuje rovnocenné podmínky pro odběratele v rámci České republiky. Dochází ke zvýhodňování těch, kteří mají přístup ke kvalitním zdrojům a mají pak celkově nižší náklady při výrobě a nižší cenu vody. To se týká i povrchové vody. Nakonec převládla shoda ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem financí i Ministerstvem zemědělství, že je třeba současné sazby poplatku za skutečně odebrané množství vody valorizovat postupně od roku 2011 v průměru o 25 % až o 125 % v roce 2018.

Se svými zásadními výhradami vůči zpoplatnění povoleného množství odběru podzemní nebo povrchové vody Svaz zcela uspěl a poplatky zaváděny nebudou, jelikož nebylo věcné opodstatnění pro zavedení tohoto zcela nového poplatku. Města a obce, resp. vodárenské společnosti disponují i záložními zdroji, které nejsou aktivně využívány pro potřeby obyvatelstva, ale jsou udržovány a chráněny pro případy stavu nouze, kdy dojde k výpadku dodávek pitné vody ve velkém rozsahu. Vlastníci nebo provozovatelé jsou tak de facto zpoplatnění za plnění povinností – udržovat v provozuschopném stavu záložní zdroje pro řešení havarijních situací v souladu s krizovými plány obce a kraje a ve vztahu k plánům rozvoje vodovodů a kanalizací. V běžném provozu vodárny je ale nutné mít rezervu v povoleném množství u jednotlivých vodních zdrojů. Dochází ke změnám vydatnosti zdrojů a také k odstávkám z různých důvodů, rekonstrukcím, čištění zdrojů a opravám. Zdroje mimo provoz jsou nárazově nahrazovány zvýšeným odběrem z ostatních zdrojů, které má provozovatel dispozici.

A.2 Svaz vytvoří systém sledování a lobbování nové legislativy a opatření vznikající na úrovni EU.

A.2.1 Bude analyzovat plán práce EK.

Svaz průběžně sleduje novou legislativu a prosazuje zájmy samospráv na úrovni EU zejména prostřednictvím spolupráce s Radou evropských municipalit a regionů (CEMR), jejímž je členem. Účastní se práce v odborných skupinách a pracovní skupině ELAN. CEMR rovněž sleduje plán práce EK.

A.2.2 Posílí svoje vazby s Evropskou komisí a Evropským parlamentem.

Přímá vazba na EP je zajišťována prostřednictvím předsedy Svazu, který je členem EP. Další Vazby na EK a EP jsou průběžně zajišťovány v rámci spolupráce s CEMR, ale i s pracovní skupinou ELAN, které sdružuje pracovníky zastoupení jednotlivých národních asociací samospráv v Bruselu. Další vazba je zajišťována prostřednictvím zástupců Svazu v delegaci ČR ve Výboru regionů. V r. 2007 byl Svaz úspěšným partnerem při jednáních s EK DG REGIO při přípravě programů pro období 2007 – 2013 pro ČR.

A.2.3 Zajistí vyšší informovanost obcí o předpisech a legislativě EU.

Kancelář Svazu informuje v souvislosti s připravovanou legislativou také o nových právních předpisech EU, které mají bezprostřední vazbu na obce a jsou implementovány do právního řádu ČR.

A.2.4 Bude prosazovat, aby legislativa EU týkající se životního prostředí a energetiky neznamenala vyšší finanční a administrativní nároky pro obce a města. Jakékoliv nároky musí být příslušným způsobem kompenzovány. Bude prosazovat, aby nová podoba směrnice o zadávání veřejných zakázek, byla pro obce málo administrativně náročná.

Dne 20. října 2008 schválila Rada ministrů životního prostředí novou směrnici o odpadech. Směrnice umožňuje energetické využití odpadů, které však není ze strany státu podporováno. Významnější dopady na samosprávy v souvislosti s přijetím této směrnice se neočekávají.

A.2.5 Zajistí kvalitní výkon odborných agend v oblasti legislativy EU v rámci Kanceláře Svazu i v rámci Výboru pro Evropské záležitosti Ministerstva zahraničních věcí ČR.

Zaměstnanci Kanceláře Svazu se pravidelně účastní jednání odborných komisí v rámci CEMR. O těchto jednáních zaznamenávají zprávy a získané informace se dále využívají při procesu připomínkování právních předpisů a při práci v odborných komisích Předsednictva Svazu.

A.2.6 Zajistí efektivní fungování pracoviště Kanceláře Svazu v Bruselu.

V červnu 2007 byl zahájen provoz Domu měst, obcí a regionů v Bruselu, v němž mají sídlo CEMR, Eurocities a řada národních asociací. Svaz má v tomto domě pronajatou jednu kancelářskou místnost, kterou sdílí společně se ZMOS. Pracoviště je využíváno zejména při účasti pracovníků Kanceláře Svazu na jednáních v Bruselu. Ani Svaz, ani ZMOS zde zatím nemají stálého zástupce. Průběžně je zdokonalován systém monitorování a ovlivňování legislativy a politik EU. Fungování pracoviště rovněž umožňuje intenzivnější spolupráci s ostatními národními asociacemi, napomáhá budování tematických sítí a zapojování měst a obcí do aktivit na úrovni EU, přispívá ke zlepšení informovanosti o přístupu k finančním nástrojům EU, výměně zkušeností a propagaci Svazu na mezinárodní úrovni.

A.3 Svaz bude usilovat o prosazení požadavků obcí do státem uskutečňovaných reforem.

A.3.1 Zaměří se na zohlednění požadavků obcí v Národním programu reforem.

Dále Svaz průběžně připomínkoval dokumenty, které z NPR vycházejí:

- Memorandum o eGovernmentu,
- zákon o základních registrech,
- zákon o datových schránkách
- legislativa potřebná ke spuštění systému CZECH POINT,
- zákon o pomoci v hmotné nouzi,
- věcný záměr zákona o zřízení Národního úřadu pro zaměstnanost a sociální správu (ve spolupráci s AK ČR se podařilo práce na tomto zákonu zastavit).

A.3.2 Zaměří se na zohlednění požadavků Svazu ve Společné zprávě o sociální ochraně.

Ve Společné zprávě o sociální ochraně Svaz aktivně ovlivnil podobu jedné její části – v Národním akčním plánu sociálního začleňování na léta 2006-2008 (tzv. NAPSJ). Podařilo se prosadit znění prioritního cíle č. 3 – Podpora rozhodovacích procesů na lokální a regionální úrovni a rozvoj partnerství v politice sociálního začleňování.

Nyní se již pracuje na zprávě pro léta 2008-2010. Svaz prosazuje vznik profesionální organizace na výkon opatrovnictví, což by mělo ulevit především menším obcím, jejichž starostové často neví, jak správně vykonávat soudem uloženou funkci opatrovníka osob zbavených právní způsobilosti.

A.4 Svaz se bude snažit dosáhnout pokroku v řešení církevních restitucí odblokováním církevního majetku.

A.4.1 Bude iniciovat, a připraví a předloží do Poslanecké sněmovny podklady pro návrh novely zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (vyřešení problému § 29).

Díky Svazu vznikl návrh zákona, který je v jednání Poslanecké sněmovny. Parlamentní komise se shodla, že je třeba církve odškodnit, ale musí se shodnout, jaká výše odškodnění je adekvátní. Od 19. března bude jednání dále pokračovat, ale vzhledem k celosvětové finanční krizi lze očekávat spíše dočasné zmrazení.

A.4.2 Bude usilovat o vypracování ústavní stížnosti a její předložení skupinou senátorů nebo poslanců, tak aby byl vyřešen problém § 29 zákona č. 229/1991 Sb.

Ústavní stížnost podána dne 10. května 2007. Nebyla Ústavním soudem odmítnuta jako neopodstatněná, v současnosti se pořád zpracovává. Na Svaz se obrátil asistent ústavního soudce - zpravodaje s žádostí o stanovisko, které mu bylo poskytnuto.

Svaz bude prosazovat zařazení služeb spojených s nakládáním s komunálním odpadem a odpadem ze stavebních prací ze základní do snížené sazby DPH.

A.4.3 Bude iniciovat návrh novelizace zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

V současnosti je platná a od 1.1.2009 účinná novela zákona o DPH, která zařadila do Přílohy č. 2 mezi položky se sníženou sazbou sběr a přepravu pevných komunálních odpadů, ale konečná formulace nese nebezpečí různých výkladů a postupů, a tak je nezbytná urychlená novelizace, kterou Svaz společně s provozovateli prosazuje.

A.5 Svaz se pokusí zajistit stav, kdy tepelné a plynovodní přípojky na hranu pozemku bude hradit distributor tak, jako je tomu u elektrických přípojek v některých krajích.

A.5.1 Bude se podílet na novelizaci zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V současnosti je návrh novely energetického zákona předložen Poslanecké sněmovně k projednání. Poslanci byli informováni o závažných nedostacích předložené novely a požadavcích Svazu, zejména, aby přípojky hradil distributor, aby byly zrušeny poplatky za připojení a dále aby distributor nesl náklady s přeložkou energetického vedení, které bylo umístěno na nemovitost bez ohledu na zájmy vlastníka nemovitosti.

Prosazování zásad dobré veřejné správy založené na partnerství a dialogu mezi obcemi, kraji, státem i Evropskou unií.

A.6 Svaz bude usilovat o vybudování efektivního systému konzultací s vládou na základě dohody s vládou.

A.6.1 Bude prosazovat vytvoření pozice „zmocněnce pro samosprávy“.

Tato priorita již není aktuální.

A.6.2 Zajistí nastavení systému konzultací s novou vládou.

Při této příležitosti Svaz dohodne funkční systém konzultací.

A.6.3 Svaz bude prosazovat, aby byly Českou republikou ratifikovány ty články Evropské charty místní samosprávy, ke kterým se Česká republika dosud nezavázala, a bude trvat na dodržování všech ratifikovaných částí Charty.

Tento požadavek zaznívá na každém jednání s vládou a pak následně Svaz bude požadovat ratifikaci a dodržování Evropské charty místních samospráv vždy na dalších jednáních, dokud nedojde k naplnění zájmů Svazu.

Obrana proti omezování kompetencí obcí.

A.7 Svaz bude prosazovat obnovení částečných pravomocí stavebních úřadů obcí, které nejsou stavebním úřadem.

A.7.1 Bude se zasazovat o to, aby obce, které o to projeví zájem, mohly mít stavební komise vykonávající státní správu.

Ministerstvo pro místní rozvoj připravuje „velkou“ novelu stavebního zákona, v rámci vnějšího připomínkového návrhu novely je tento požadavek Svazem uplatňován.

A.7.2 Svaz bude podporovat rozvoj meziobecní spolupráce - obrana před násilným slučováním obcí.

Svaz při přípravě zákona o obcích požadoval odstranění všech ustanovení, která potenciálně nutila obce se slučovat (např. zánik obce). Svaz usiluje o legislativní zpracování institutu meziobecní spolupráce s ministerstvem vnitra.

A.7.3 Bude se podílet na dokončení prací na věcném záměru zákona o meziobecní spolupráci podle požadavků Svazu.

V současnosti jsou práce na věcném záměru zákona o meziobecní spolupráci zastaveny. Viz výše.

B. Posílit finanční samostatnost obcí a prosadit reformu financování obcí

Posílení daňových příjmů

B.1 Svaz se bude zasazovat o posílení daňových příjmů obcí.

B.1.1 V rámci změny zákona o rozpočtovém určení daní bude prosazovat posílení daňových příjmů obcí ve stávající struktuře a dále posílení daňových příjmů z výnosu spotřebních daní a ekologických daní.

K 1. 1. 2008 nabyla účinnosti novela zákona o rozpočtovém určení daní, na základě které došlo k posílení příjmů obcí v roce 2008. Zapojení spotřebních a ekologických daní do systému sdílených se nezdařilo.

B.1.2 Bude usilovat o posílení významu daně z nemovitostí jako zdroje příjmů obcí.

K 1. 1. 2008 nabyla účinnosti novela zákona o dani z nemovitostí, na základě které mohou obce zvýšit inkaso daně z nemovitostí až na pětinašobek stavu v roce 2007. V současné době je schválena novela zákona, která znamená zrušení 15letého osvobození pro novostavby, zároveň však došlo k omezení platnosti místního koeficientu pro zemědělské pozemky, což se Svazu nepodařilo zvrátit.

B.2 Svaz bude prosazovat změnu koeficientů velikostních kategorií obcí v systému sdílených daní.

B.2.1 Bude usilovat o odstranění pevných hranic mezi jednotlivými kategoriemi obcí, aby se zabránilo skokovému snižování příjmů obcí a měst při snížení počtu obyvatel.

K 1. 1. 2008 nabyla účinnosti novela zákona o rozpočtovém určení daní, na základě které došlo k zrušení pevných hranic mezi jednotlivými kategoriemi. V současné době je již dokončena Analýza financování samosprávy a státní správy, na základě které by se mělo přistoupit k novému zákonu o RUD, zástupci Svazu se jednání aktivně zúčastní v pracovní skupině MF.

B.2.2 Bude se zasazovat o navýšení příjmů pro kategorii nejmenších obcí bez finančních dopadů na jiné kategorie obcí.

K 1. 1. 2008 nabyla účinnosti novela zákona o rozpočtovém určení daní, na základě které došlo k razantnímu posílení příjmů nejmenších obcí bez dopadu na jiné kategorie obcí. U 21 obcí, které byly novým systémem postiženy, došlo ke kompenzační propadu v příjmech ze státního rozpočtu.

Zabránit snižování příjmů obcí ze sdílených daní

B.2.3 Bude usilovat o to, aby ve sledovaném období došlo ke zvýšení očekávaných příjmů obcí ze sdílených daní a příjmy obcí ze sdílených daní budou každoročně navyšovány alespoň o inflaci. V případě, kdy by došlo ke snížení příjmů obcí u jedné z daní, bude Svaz prosazovat kompenzaci tohoto snížení příjmů.

K 1. 1. 2008 nabyla účinnosti novela zákona o rozpočtovém určení daní, na základě které došlo k posílení příjmů obcí.

B.3 Svaz bude prosazovat snížení objemu poskytovaných účelových dotací ve prospěch daňových příjmů obcí a vlastních daňových příjmů obcí.

B.3.1 Bude usilovat o přesunutí alespoň části nesystémově přidělovaných dotací ze státního rozpočtu do daňových příjmů obcí.

Tuto prioritu se prozatím nepodařilo naplnit.

Navýšení dotací obcím

B.4 Svaz bude prosazovat další navýšení příspěvku na výkon přenesené působnosti.

B.4.1 Bude usilovat o vytvoření systému hodnocení dopadu nové legislativy na rozpočty obcí a měst, který bude standardní součástí legislativního procesu.

Od 1. listopadu 2007 je součástí legislativního procesu systém hodnocení dopadu nové legislativy (RIA), který hodnotí také dopady do rozpočtu obcí.

B.4.2 Bude požadovat uzákonění povinnosti státu hradit v plném rozsahu výkon státní správy v přenesené působnosti.

Tuto prioritu se podařilo naplnit pouze částečně. Dochází ke každoročnímu navýšování příspěvku na výkon přenesené působnosti. V případě obcí s pověřeným obecním úřadem dokonce dochází k razantnímu navýšení. V rámci pracovní skupiny na MF k RUD bylo ministrem Kalouskem přislíbeno pokrýt výdaje na přenesenou působnost stoprocentně. Naplněním by došlo ke splnění požadavku Svazu od roku 1992.

B.5 Svaz bude usilovat o pravidelné roční navýšování příspěvku na žáka ze státního rozpočtu.

B.5.1 Bude se snažit dosáhnout zvýšení příspěvku na žáka nejméně o 10 %.

V roce 2008 došlo v souvislosti s reformou veřejných financí k valorizaci o 3 %, na rok 2009 vzhledem ke stavu státních financí také pouze o 3 %.

C. Vytvořit podmínky pro příznivý rozvoj obcí a zlepšení výkonu jejich samosprávných funkcí.

Zlepšení přístupu obcí k národním a evropským dotačním titulům

C.1 Svaz bude usilovat o zvýšení informovanosti obcí o možnostech čerpání dotačních prostředků.

C.1.1 Bude obce informovat na akcích Svazu (krajská setkání, seminář při Kongresu starostů v rámci URBIS, Finanční konference a dalších seminářů).

Svaz se aktivně podílel na přípravě operačních programů pro čerpání strukturální pomoci v období 2007 – 2013 z hlediska možností čerpání dotací pro samosprávy. O možnostech čerpání dotací a vyhlášených výzvách informuje na akcích Svazu. Další informace jsou připravovány ve spolupráci s MEPCO, MMR, kraji a specializovanými poradenskými agenturami. Vedle strukturálních fondů je sledována i problematika komunitárních programů, Finanční mechanismy EHP/Norsko, příprava švýcarsko-české spolupráce apod.

C.1.2 Zajistí, aby aktuální informace byly dostupné prostřednictvím svazových médií (INS, web, e-mail).

Aktuální informace o možnostech čerpání dotací ze strukturálních fondů a komunitárních programů EU, ale i o jiných grantových programech, jsou průběžně publikovány ve svazových médiích (INS, web). Dále jsou poskytovány konzultace formou e-mailové i telefonické komunikace.

C.2 Svaz zajistí zvýšení absorpční kapacity měst a obcí dohled a nad dodržováním programových dokumentů Operačních programů ke strukturálním fondům a Zemědělskému fondu.

C.2.1 Bude prosazovat účast zástupců měst a obcí v monitorovacích výborech Operačních programů.

V průběhu r. 2007 proběhla nezbytná jednání s příslušnými ministerstvy zastávajícími roli řídicích orgánů. Byli nominováni zástupci Svazu v monitorovacích výborech Operačních programů (MV OP), které postupně v průběhu roku 2008 zahájily svou činnost. Na základě podnětů od jednotlivých obcí (získávaných v rámci odborných komisí, dotazníkovými šetřeními, na krajských setkáních apod.) se průběžně zástupci Svazu v MV OP snaží o řešení problémů a zlepšení administrace programů. Například v roce 2008 se jednalo o nastavení podmínek IPRM v rámci Integrovaného operačního programu, koncem roku 2008 a počátkem roku 2009 byly řešeny problémy některých prioritních os OP Životní prostředí apod.

C.2.2 Bude usilovat o zajištění účasti zástupců obcí ve Výborech Regionálních rad.

Zástupci obcí ve Výborech Regionálních rad jsou rovněž nominováni a řeší problematiku fungování regionálních operačních programů.

C.2.3 Bude usilovat o to, aby města mohla čerpat prostřednictvím integrovaných plánů zvýhodněným způsobem v prioritách ROP a relevantních tematických operačních programech.

Na návrh Svazu se podařilo prosadit více finančních prostředků specificky pro rozvoj měst a obcí v rámci regionálních operačních programů. Svaz také dosáhl toho, aby z programů IOP, OP a ROP byla umožněna komplexní podpora rozvoje měst prostřednictvím tzv. integrovaných plánů rozvoje měst (IPRM) a prosadil 10% bonifikaci projektů s vazbou na schválený IPRM v rámci tematických operačních programů. Svaz se svým aktivním přístupem rovněž zasadil o přepracování metodiky pro tvorbu integrovaných plánů rozvoje měst, tzv. Vademecum IPRM. Stávající podoba zlepšuje podmínky pro tvorbu IPRM a možnosti čerpání dotací. Dále Svaz vyjednával o podmínkách pro čerpání finančních prostředků na řešení problémových sídlišť v rámci Integrovaného operačního programu.

C.2.4 Bude usilovat o to, aby města a obce mohly využívat výhod průběžného financování při realizaci projektů z fondů EU.

Na základě iniciativy Svazu se podařilo pro toto programovací období nastavit princip průběžného financování projektů. Konkrétní podmínky jsou specifikovány u jednotlivých operačních programů.

Zajištění finančních prostředků na rozvoj venkova v rámci reformy zemědělské politiky EU

C.3 Zajistí při reformě zemědělské politiky EU navýšení prostředků pro rozvoj venkova pro obce.

C.3.1 Bude usilovat o posílení rozpočtů malých obcí z prostředků určených na zemědělství a nastavení systému poskytovaných dotací tak, aby jej mohly využívat také malé obce bez dostatečného administrativního zázemí.

Svaz prosazuje reformu společné zemědělské politiky EU ve smyslu posílení prostředků na obnovu venkova na úkor přímé podpory zemědělské produkce, a to zejména při zpracování připomínek k prioritám vlády ČR pro předsednictví ČR v Radě EU a v rámci zahájené diskuse o budoucnosti kohezní politiky po roce 2013.

D. Podporovat spolupráci mezi obcemi a navazování partnerství mezi obcemi a asociacemi místních samospráv

Podpora spolupráce s asociacemi místních samospráv

D.1 Svaz bude podporovat demokratizaci komunální sféry v zemích, kde se samosprávná demokracie teprve vytváří.

D.1.1 Bude poskytovat pomoc a předávat zkušenosti s budováním samosprávné demokracie v České republice zejména běloruským městům a městům z ostatních zemí, které o to projeví zájem prostřednictvím organizování studijních pobytů, zapojením do projektů apod.

V roce 2007 byl s podporou MZV ČR realizován projekt Podpora demokratického rozvoje měst a regionů v Bělorusku. Pro další tříleté období je Svaz partnerem projektu organizace VNG

International zaměřeného na rozvoj samosprávné demokracie v Bělorusku. Další podpora transformujícím se demokraciím je poskytována ve spolupráci s dceřinou společností MEPCO, s.r.o., a to formou programové spolupráce při realizaci studijních cest zástupců samospráv z různých, především balkánských zemí (např. Makedonie, Albánie, Kosova, Bosny a Hercegoviny, Ukrajiny, ale i Čečenska a Jihoafrické republiky). V listopadu 2008 se Svaz stal členem Rady pro zahraniční rozvojovou spolupráci při Ministerstvu zahraničních věcí ČR se statutem Stálého pozorovatele (shodně jako Asociace krajů ČR).

D.2 Svaz se pokusí zefektivnit společnou strategii se ZMOS při obhajobě zájmů samospráv.

D.2.1 Bude analyzovat fungování dosavadní spolupráce a doplní ji o společnou práci v Domu samospráv v Bruselu

Analýza spolupráce probíhá při společných zasedáních předsednictev Svazu a ZMOS. V roce 2007 proběhlo v České republice v Brně, při kterém byl schválen plán práce na evropské úrovni a principy fungování pracoviště v Bruselu. V roce 2008 se uskutečnilo společné zasedání na Slovensku, kde došlo k potvrzení spolupráce v oblasti obhajobování zájmů samospráv na evropské úrovni. Kancelář v Bruselu je sdílena oběma asociacemi vč. společného pokrytí nákladů.

D.3 Svaz bude rozvíjet dobré vztahy s asociacemi místních samospráv za účelem vzájemné výměny zkušeností a lobbování, které jsou přínosné prosazováním zájmů obcí a měst ČR na území republiky i EU.

D.3.1 Zajistí účast volených zástupců Svazu na těchto akcích.

Průběžně probíhá spolupráce s Asociací krajů ČR při jednáních na národní i mezinárodní úrovni. Spolupráce se zahraničními asociacemi probíhá především v rámci CEMR a sdružení ELAN, ale i prostřednictvím dvojstranných vztahů. Tradičně výborná je spolupráce s Nizozemským svazem obcí VNG a jeho dceřinou společností VNG International. V září 2008 se uskutečnila přínosná pracovní cesta volených zástupců i zástupců Kanceláře v Den Haagu – viz bod E.5.2. Prostřednictvím aktivit v rámci Komory obcí rozvinul Svaz již dříve nastavenou spolupráci s Rakouským svazem obcí. Novou aktivitou je spolupráce s asociacemi z Francie a Švédska v rámci iniciativy Local Trio, koncipované v rámci tzv. 18měsíčního programu navazujících předsednictví EU v období červenec 2008 až konec roku 2009. Volení zástupci Svazu se pravidelně účastní jednání Politického výboru CEMR, jsou členy delegací v rámci Výboru regionů a CLRAE.

Podpora partnerství měst

D.4 Svaz bude usilovat o zvýšení počtu obcí a měst čerpajících finanční podporu z town-twinningového programu EK.

D.4.1 Bude se snažit ovlivnit finanční částky alokované na jednotlivé aktivity v rámci partnerské spolupráce měst při jednáních s Evropskou komisí podle jejich potřeb.

Svaz se společně s CEMR zapojil do přípravy programu Evropa pro občany a zajistil alokaci ve výši 96 mil. EUR na podporu aktivit twinningové spolupráce měst v letech 2007-2013. Svaz pravidelně informuje města a obce v ČR o možnosti čerpání těchto prostředků a poskytuje poradenství při přípravě individuálních projektů členům Svazu).

E. Zviditelnovat činnost Svazu a posilovat jeho postavení, zlepšit služby poskytované svým členům a zefektivnit práci Kanceláře Svazu.

Zlepšení služeb Svazu

E.1 Svaz prohloubí spolupráci s úředníky obecních úřadů v oblastech hlavních činností Svazu.

E.1.1 Zavede systém výměny informací mezi Kanceláři Svazu a pracovníky městských a obecních úřadů.

Informace o činnosti Svazu jsou pravidelně zveřejňovány v měsíčníku INS a na webových stránkách. Rada odborných zaměstnanců městských a obecních úřadů je aktivně zapojena do práce komisi a pracovních skupin. Připravuje se nový informační zdroj, jehož účelem je včasné a pravidelné informování jak starostů, tak zaměstnanců jednotlivých úřadů elektronickou formou (elektronický servis) – dále viz bod E.4.1

E.2 Svaz bude prostřednictvím aktivního zapojení členských obcí usilovat o navýšení členské základny.

E.2.1 Jeho cílem bude další navýšení členské základny.

Jednou ročně je vydáván celorepublikový INS, jednou z příloh je i přihláška do Svazu. Prezentace Svazu probíhá na řadě akcí pořádaných Svazem jak pro členy, tak i nečleny (např. krajská setkání, Celostátní kongres starostů a primátorů obcí a měst, Finanční konference). V případě zájmu se zástupce Svazu účastní zasedání zastupitelstva obce/města při projednávání vstupu do Svazu. Nově byl připraven a distribuován leták, určený cílové skupině měst, s cílem jejich motivace pro vstup do Svazu, což přineslo vstup 7 měst s celkem 20 384 obyvateli. Rada dalších měst nabídku na členství v zastupitelstvu projednala, ale prozatím neschválila.

E.3 Svaz zlepší servis členům formou poradenství v oblastech fungování obcí.

E.3.1 Zkrátí dobu odpovědi na dotazy obcí.

Zajištěna pomoc jednoho externího spolupracovníka.

Zlepšení prezentace Svazu

E.4 Svaz zlepší svoji prezentaci vůči členům, médiím a veřejnosti.

E.4.1 Vytvoří elektronickou podobu INSu.

Vzhledem k potřebě rychlé, operativní a intenzivnější komunikace jak se členy, tak médií a veřejností, bude vytvořena elektronická forma zpravodaje, který bude rozeslán cílovým skupinám e-mailovou formou cca 1 x týdně. Obsahem bude jednak upozornění na aktuální legislativu a její dopady, informování o činnosti Svazu, upoutávky na akce, tištěný INS a další aktuální informace.

E.4.2 Bude aktualizovat členské databáze.

„Velká“ aktualizace proběhla po komunálních volbách v roce 2006. V roce 2007 byl v rámci celorepublikového INSu 3/08 zveřejněn dotazník. V roce 2009 byl dotazník rovněž součástí celorepublikového INSu, tentokrát č. 4/09. Aktualizace počtu obyvatel všech obcí probíhá každoročně podle ročenky ČSÚ. Pokud se změní údaje v průběhu roku, ihned provádíme jejich aktualizaci.

E.4.3 Vytvoří interaktivní webové prezentace Svazu.

Kancelář Svazu průběžně zajišťuje aktualizaci informací prezentovaných na webových stránkách www.smocr.cz. Většina informací je dostupná veřejně, část je dostupná pouze pro registrované uživatele z řad členů Svazu (extranet).

E.4.4 Vybuduje fungující kontakty s médii.

Svaz průběžně udržuje a aktualizuje kontakty s médii, a to jak celostátními, tak regionálními (kontakty se prohlubují zejména při krajských setkáních). Dlouhodobě probíhá spolupráce s redakcemi specializovaných periodik (Moderní obec, Obec a finance, Veřejná správa). Z dalších je realizována spolupráce zvláště s vydavatelstvím Stanford/Profit, ale i Evropským vydavatelstvím (Krajské noviny), eRegiony, eDotace apod.). Je vytvořen seznam kontaktů pro distribuci tiskových zpráv. Je zajištěn monitoring tisku (Newton Media).

E.4.5 Zpracuje komunikační strategii Svazu.

Na základě poptávkového řízení na zajištění partnerské PR agentury byla vybrána agentura MediaClar. Ve spolupráci s agenturou byla zpracována komunikační strategie Svazu, která je postupně realizována.

E.4.6 Bude pokračovat v publikační činnosti pro samosprávy.

Kromě periodicky vydávaného zpravodaje INS je každoročně tiskem vydávána Výroční zpráva. Byla vydána rovněž tematická publikace Svaz měst a obcí očima století (ke stoletému výročí Svazu) a příručka Partnerství pro budoucnost (překlad publikace CEMR s příklady dobré praxe v partnerství měst). Opakovaně jsou vydávány rovněž informační a propagační materiály.

Zefektivnění práce kanceláře Svazu

E.5 Svaz bude usilovat o profesionalizaci fungování Kanceláře Svazu.

E.5.1 Bude zajišťovat zvyšování kvalifikace pracovníků v oblastech důležitých pro činnost Svazu.

Vzdělávání probíhá průběžně dle potřeby zaměstnanců.

E.5.2 Bude pro ně připravovat praktické stáže v obcích a relevantních institucích.

Ve dnech 29. – 31. října 2008 proběhla pracovní cesta do nizozemského Haagu za účelem spolupráce a výměny zkušeností s partnerskou zahraniční asociací samospráv VNG a její dceřinou společností VNG International. Cesty se zúčastnili jak volení představitelé Svazu, tak i vedoucí zaměstnanci Kanceláře Svazu, kteří se během pobytu věnovali především systému fungování klientského servisu obcím poskytovaného kanceláří VNG.

E.5.3 Zajistí jazykové vzdělávání zaměstnanců.

Zaměstnanci Kanceláře Svazu mají možnost jazykového vzdělávání. Svaz přispívá ze Sociálního fondu při splnění daných podmínek.

Předsednictví České republiky Evropské unii v roce 2009

E.6 Svaz se zapojí do aktivit v rámci Předsednictví ČR v Evropské unii v r. 2009

E.6.1 Svaz bude usilovat o to, aby mezi prioritní témata českého předsednictví bylo zařazeno téma snížení administrativní zátěže obcí a vytvoření podmínek pro jejich rozvoj

Svaz připomínkoval návrh vládních materiálů k předsednictví ČR v Radě EU (vládní priority a sektorové priority) a spolu s AK ČR hájil zájmy samospráv v těchto dokumentech. Mezi prosazovanými tématy Svazu je reforma společné zemědělské politiky, posílení role samospráv při zajišťování veřejných služeb i snižování administrativní zátěže obcí. Významnou aktivitou v prosazování zájmů samospráv v rámci předsednictví je iniciativa Local Trio (viz bod D.3.1). Svaz se rovněž zapojil do probíhající diskuze k budoucnosti kohezní politiky EU po r. 2013. Zpracoval a zaslal Ministerstvu pro místní rozvoj stanovisko s požadavkem na zahrnutí urbánní problematiky a potřeb měst v aktualizované Rámcové pozici ČR k budoucnosti kohezní politiky. Zároveň Svaz realizoval nebo bude realizovat následující akce:

Uskutečněné akce:

- 1. European Urban Day (6.-7. února 2009): konference pořádaná z iniciativy předsedy Svazu Oldřicha Vlasáka. Jedním z cílů konference byla podpora role místních samospráv v celém procesu politiky soudržnosti tak, aby města získala ve vztahu k národním vládám a evropským institucím stejnou pozici, jakou dnes mají regiony. Probíhala v jednacím sále Senátu PČR, druhý den byla organizována návštěva města Kladna, které prezentovalo příklady projektů s využitím strukturálních fondů EU (investiční projekty).*
- 2. Jednání generálních sekretářů a ředitelů národních asociací CEMR (19.-20. února 2009): jednání se konalo v rezidenci primátora hl. města Prahy a zúčastnilo se jej přes 60 zástupců asociací ze všech členských zemí CEMR.*
- 3. Přijetí 50 rakouských starostů, 15. května 2009, bylo připravováno ve spolupráci s Komorou obcí.*

Připravované akce:

17. Evropská konference o sociálních službách se uskuteční ve dnech 22.-24. června 2009 jako oficiální doprovodná akce předsednictví ČR v Radě EU. Pořádající organizací je ESN (Nezávislá síť pro rozvoj sociálních služeb v Evropě), hlavním tématem konference kvalita a výkon poskytování sociálních služeb v Evropě. Podrobné informace jsou uvedeny na webových stránkách konference (i v českém jazyce): <http://www.esn-eu.org/prague/cz/index.html>.

IX. Plnění usnesení X. Sněmu

Usnesení č. BIV/2

* X. Sněm Svazu měst a obcí České republiky požaduje

provedení odpovídající změny ve stavebním zákoně, aby příslušný správní orgán mohl vydat „územně plánovací informaci“ nebo „souhlas s provedením ohlášené stavby“ až po vyjádření příslušné obce, na jejímž území má ohlášená stavba být, nebo k jejímuž území se územně plánovací informace vztahuje.

Ministerstvo pro místní rozvoj připravuje „velkou“ novelu stavebního zákona, v rámci vnějšího připomínkového návrhu novely bude tento požadavek vznesen.

Usnesení č. BIV/3

* X. Sněm Svazu měst a obcí České republiky požaduje

provedení odpovídajících změn v právním řádu České republiky, aby bylo zajištěno systémové financování Jednotek sborů dobrovolných hasičů i profesionálně zřízovaného Hasičského záchranného sboru České republiky.

Svaz usiluje o projednání tohoto požadavku v rámci jednání s vládou a reformy veřejných financí, aby financování jednotek sboru dobrovolných hasičů bylo prováděno zvlášť.

Usnesení č. BIV/4

* X. Sněm Svazu měst a obcí České republiky požaduje

po příslušných orgánech, aby z důvodu neplnění tzv. smluvního ekologického efektu u mnoha akcí, realizovaných obcemi v rámci Národního programu, 2. Oblast ochrany ovzduší, 2.4. Plynofikace malých obcí do tisíce obyvatel, dotovaného a vyhlašovaného Státním fondem životního prostředí České republiky, byl zpracován nový postup pro závěrečné vyhodnocení dotací na plynofikaci obcí poskytovaných z tohoto programu, který stanoví mírnější podmínky pro přiznání plné výše dotace obcím realizujícím akce v rámci tohoto programu, jelikož příčinou neplnění smluvního ekologického efektu obcemi je neustále rostoucí cena zemního plynu, což způsobuje pokles zájmu obyvatelstva o ekologický způsob vytápění tímto zdrojem.

Svaz oslovil ministra životního prostředí s žádostí o změnu stávající metodiky pro závěrečné vyhodnocování akcí plošné plynofikace obcí podporované dotacemi ze Státního fondu životního prostředí. Ministr žádosti nevyhověl z důvodu jednotného přístupu k zadatelům, zajištění srovnatelných podmínek pro závěrečné vyhodnocení žádostí v rámci programu 2.4. a zachování motivačního efektu dosáhnout ekologických přínosů.

Usnesení č. BIV/5

* X. Sněm Svazu měst a obcí České republiky požaduje

po vládě ČR, aby okamžitě začala řešit problematiku veřejné podpory v Operačních programech ve vztahu k městům a jimi zakládaným či vlastněným organizacím vyjednáním blokové výjimky z veřejné podpory pro tyto subjekty stejně tak, jak tomu je u malých a středních podniků.

Tuto prioritu se prozatím nepodařilo naplnit.

Usnesení č. BIV/6

* X. Sněm Svazu měst a obcí České republiky požaduje

po Ministerstvu zemědělství, Ministerstvu pro místní rozvoj, krajích a příslušných řídicích orgánech Operačních programů, aby neprodleně vyvinuly společné úsilí na podporu malých obcí s cílem zvýšit jejich absorpční kapacitu.

Pro zvýšení absorpční kapacity (nejen) malých obcí byly na příslušných ministerstvech a řídicích orgánech vytvořeny podmínky pro poskytování konzultací spojených s přípravou projektových žádostí.

Usnesení č. BIV/7

* X. Sněm Svazu měst a obcí České republiky požaduje

provedení odpovídajících změn v právním řádu České republiky, aby bylo zrušeno osvobození od daně z nemovitostí u novostaveb.

Na základě požadavku Svazu předložilo Ministerstvo financí návrh na zrušení osvobození novostaveb od daně z nemovitostí do legislativního procesu, novela zákona o dani z nemovitosti je schválena a vyšla ve Sbírce pod číslem 1/2009.

Usnesení BIV/8

* X. Sněm Svazu měst a obcí České republiky požaduje

provedení odpovídajících změn v právním řádu České republiky, aby při určení počtu obyvatel obce pro účely zákona o rozpočtovém určení daní bylo vycházeno z údajů vedených v centrálním registru evidence obyvatel Ministerstva vnitra namísto údajů vedených v evidenci Českého statistického úřadu.

V rámci pracovní skupiny pro přípravu nového zákona o rozpočtovém určení daní bylo Ministerstvem financí přislíbeno, že v novém zákoně se již bude postupovat podle údajů Ministerstva vnitra.

Usnesení č. BIV/9

* X. Sněm Svazu měst a obcí České republiky požaduje

navýšení finančních prostředků na veřejně prospěšné práce v příslušné kapitole státního rozpočtu na rok 2008 a usilovat o novelizaci § 112 zákona o zaměstnanosti, která uloží úřadům práce poskytovat obcím příspěvek alespoň ve výši minimální mzdy.

V rámci zastavení prací na NÚZSS jsme vyzvali ministra k jednání mimo jiné nad problematikou aktivní politiky zaměstnanosti.

Usnesení BIV/10

* X. Sněm Svazu měst a obcí České republiky požaduje

po Ministerstvu vnitra navýšení příspěvku na výkon státní správy v návrhu státního rozpočtu na rok 2008, především pro obce tzv. I. a II. typu, které jsou pověřeny výkonem státní správy.

Došlo k razantnímu navýšení příspěvku na výkon přenesené působnosti pro obce s pověřeným obecním úřadem.

Závěr

Rada Svazu přijala na svém zasedání 17. dubna 2009 následující usnesení:

Rada Svazu měst a obcí České republiky

I. souhlasí

s návrhem Zprávy o činnosti Svazu měst a obcí ČR v období mezi X. a XI. Sněmem SMO ČR.

II. doporučuje

XI. Sněmu SMO ČR schválit návrh Zprávy o činnosti Svazu měst a obcí ČR v období mezi X. a XI. Sněmem SMO ČR.

III. ukládá

výkonnému místopředsedovi SMO ČR předložit návrh Zprávy o činnosti Svazu měst a obcí ČR v období mezi X. a XI. Sněmem SMO ČR v souladu s Jednacím řádem Sněmu SMO ČR k projednání na XI. Sněmu SMO ČR.

Za splnění: Jaromír Jech

Termín: 29. května 2009

V souladu s výše uvedeným usnesením Rady Svazu je XI. Sněmu Svazu navrhováno následující usnesení:

XI. Sněm Svazu měst a obcí České republiky

schvaluje

Zprávu o činnosti Svazu měst a obcí České republiky v období mezi X. a XI. Sněmem Svazu měst a obcí České republiky.

Ing. Oldřich Vlasák
předseda Svazu měst a obcí České republiky